

Paulus' brieven aan de Korintiërs ¹

Liefde, strijd en genade

1. Achtergrond

Voorwoord

Eigenlijk ben ik niet echt een Paulus fan. Uiteraard kan ik heel wat uitspraken waarderen, met andere heb ik dan toch meer moeite. Echter, zelf vond ik het bijzonder interessant om eens aan de slag te gaan met de brieven aan de Korintiërs. Een van mijn conclusies hierbij is, dat het vooral moeilijk wordt wanneer we geen rekening houden met de context (de bestemmelingen, de cultuur, de specifieke omstandigheden), en verzen en uitspraken uit hun verband halen, en eeuwenlange theologie en dogmatiek doorslaggevend worden voor het begrijpen ervan. Voorzichtig zijn dus met losse uitspraken, veralgemeningen, verzen uit de context getrokken!

Daarom is een inleidende studie geen overbodige luxe...

De wereld van Korinte ²

Korinte lag op een kruispunt van handelsverkeer, had twee havens, markten, tempels. Het was een smeltkroes van bevolkingsgroepen, culturen en religies. De oude stad was in 146 v.Chr. verwoest en in 44 v.Chr. door Rome opnieuw opgebouwd als kolonie, hoofdstad van de provincie Achaje. In de eerste eeuw was Korinte een snelgroeende uitgesproken Romeinse, welvarende en dynamische havenstad, met ongeveer een half miljoen inwoners, waarvan ongeveer 2/3 slaven.

Korinte was een stad van kansen, geld, competitie, migratie, religie, handel en sociale ambitie, statusdrang. Een stad waar mensen zich moesten bewijzen. Een stad waar welsprekendheid, uitstraling en status belangrijk waren. Dat verklaart veel in de brieven aan de Korintiërs: hun fascinatie voor sterke leiders, wijsheid, retoriek, sociale rang, vrijheid, geestelijke gaven, macht en prestige.

Ook had de havenstad de reputatie van sekshoofdstad, matrozen hadden immers nood aan vertier... Het werkwoord KORINTHIÁZOMAI ³ betekende: leven als hoeren of pooiers. De belangrijkste cultus was gewijd aan Aphrodite, godin van liefde en seksualiteit. Gewijde tempelprostitutie was er een belangrijk onderdeel van. Morele ambiguïteit en seks dus.

Paulus komt dus niet in een neutrale omgeving terecht. Hij komt in een stad waar het evangelie van een gekruisigde Messias op allerlei manieren botst met de cultuur. De christelijke gemeenschap weerspiegelde die stad ⁴: er waren enkele rijken, maar vooral gewone mensen, armen en slaven. De gemeente was levendig en vurig, maar tegelijk kwetsbaar voor de invloeden van haar omgeving: zedeloosheid, seksuele losbandigheid. Daarnaast ⁵ is er ook sprake van ruzies, partijvorming, rechtszaken, fascinatie voor filosofische (heidense) "wijsheid", verwarring rond geestelijke gaven en samenkomsten.

Enkele van Paulus' uitspraken mag je niet zomaar loskoppelen van die culturele realiteit. Juist dat maakt de brief zo interessant: Paulus laat zien hoe christelijk geloof wortel kan schieten in een niet-joodse, Romeins-hellenistische cultuur zonder de essentie te verliezen. De christelijke nieuwheid

werkt niet automatisch harmoniserend; integendeel, ze brengt bestaande verschillen en spanningen soms scherper aan het licht.

De brief gaat dus niet alleen over losse problemen, maar over de grotere vraag hoe het evangelie zich verhoudt tot een nieuwe cultuur. Dit is heel actueel.

Twee gevaren: je tegen alles afzetten en marginaal worden of zich laten “opslorpen”. De kernvraag is steeds: wat betekent het evangelie concreet voor hoe christenen denken, geloven, leven en samenkomen in de realiteit van de heersende cultuur.

De gemeente van Korinte

Paulus had de gemeente gesticht. Volgens Handelingen 18 verbleef hij er ongeveer anderhalf jaar (vermoedelijk rond 50-52 n. Chr.), bij tentenmakers Aquila en Priscilla.

Zoals meestal zocht hij eerst contact met de Joden, daarna ging hij vooral naar heidenen toe ⁶: *4Elke sabbat sprak Paulus in de synagoge en trachtte hij Joden en Grieken te overtuigen. 5Nadat Silas en Timoteüs uit Macedonië waren aangekomen, richtte Paulus zich volledig op de verkondiging en getuigde ten overstaan van de Joden dat Jezus de messias is. 6Maar omdat ze zich verzetten en lasterlijke taal spraken, schudde hij het stof van zijn kleren en zei: ‘U roept zelf het onheil over u af! Mij treft geen blaam. Voortaan zal ik me tot de heidenen richten.’ 7Hij verruilde de synagoge voor het huis van Titius Justus, iemand die God vereerde en wiens huis naast de synagoge stond. 8Crispus, een leider van de synagoge, aanvaardde echter samen met al zijn huisgenoten het geloof in de Heer, en ook veel Korintiërs die Paulus hadden gehoord gingen over tot het geloof en lieten zich dopen. (Hand 18:4-8)*

Achttien maanden was lang genoeg om niet alleen een gemeente te stichten, maar ook om mensen van dichtbij te leren kennen, families, patronen en spanningen: de spanningen tussen Joden en heidenen, tussen armen en rijken, tussen verschillende levensstijlen en filosofische opvattingen. De gemeente in Korinte was dus geen verre groep onbekenden voor Paulus; het waren mensen voor wie hij geestelijk vader was geworden. Dat verklaart de toon van beide brieven: scherp waar nodig, maar altijd betrokken, bewogen en pastoraal.

De brieven aan de Korintiërs nemen ons mee naar een gemeente met meerdere gezichten.

Enerzijds rijk begaafd, met tal van mogelijkheden (1Kor 1:6,7 ⁷ “Alles wat u zegt en al uw kennis ⁶bewijst dat het getuigenis over Christus bij u verankerd is, ⁷en hierdoor ontbreekt het u terwijl u op de komst van onze Heer Jezus Christus wacht, aan geen enkele gave van de Geest”),

anderzijds had ze te kampen met ingrijpende problemen. Juist daarom is het geen rustige, theoretische theologie. In deze brieven horen we het evangelie midden in het echte leven: in ruzies, morele verwarring, hoogmoed, teleurstelling, gekwetste relaties, vragen over aanbidding, lijden en leiderschap. En zelfs, in 2 Kor 12:20 ⁸ waar Paulus het heeft over een nieuw bezoek: *“Ik ben bang dat ik u bij mijn komst anders zal aantreffen dan ik zou wensen, en dat onze ontmoeting dus anders zal uitpakken dan u wilt. Ik ben bang voor tweespalt, jaloezie, woede, gekonkel, kwaadsprekerij, geroddel, arrogantie en wanorde.”* Dus zeker geen voorbeeldige gemeente en daarom misschien ook herkenbaar.

2. De brieven aan de Korintiërs⁹

Voor zover we weten schreef Paulus minstens 4 brieven aan de Korintiërs, waarvan slechts 2 bewaard zijn. Vier brieven... wat wel betekent dat Korinthe een grote plaats innam in Paulus' hart en hoofd. Hij verbleef trouwens langer in Korinte dan in om het even welke andere stad.

1 Korintiërs¹⁰

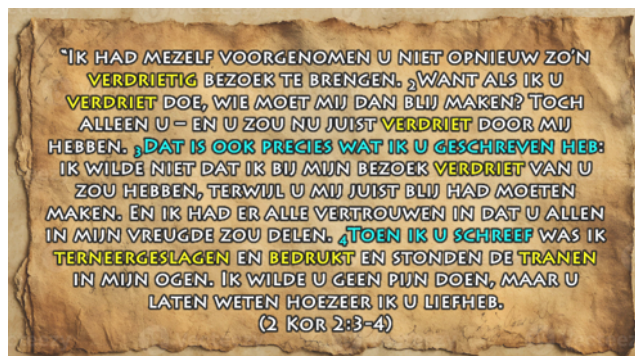
De meeste inleidingen dateren 1 Korintiërs tijdens Paulus' verblijf in Efeze, rond het midden van de jaren 50 na Christus, vaak ongeveer 54–55 n. Chr. De brief is dus geschreven aan een jonge gemeente die al snel te maken kreeg met hevige spanningen. Paulus gaat in op verschillende vragen en problemen die hem ter ore zijn gekomen.

Opvallend is dat 1 Korintiërs waarschijnlijk niet Paulus' allereerste brief aan hen was; er was al eerder correspondentie geweest: **De verloren brief¹¹**, waarin Paulus waarschuwde om niet met zedelozen om te gaan (vermeld in 1 Korintiërs 5:9 "Ik heb u in mijn vorige brief gezegd dat u niet moet omgaan met ontuchtplegers...")

De derde brief, ook wel 'tranenbrief'¹²

Tussen 1 & 2 Korintiërs zou er nog een brief geweest zijn, waarschijnlijk ook verloren gegaan. Het moet een strenge, emotionele brief geweest zijn, onder veel tranen geschreven na een pijnlijk

tweede bezoek aan Korinthe. 2 Korintiërs 2:3–4 getuigt ervan (zie afb. hiernaast)

Er was veel verdeeldheid, onenigheid en verzet tegen Paulus' apostelschap in de gemeente in Korinte. Paulus wilde hen corrigeren, vermanen en hun gedrag aan de kaak stellen, maar vooral zijn grote liefde voor hen tonen.

De brief zelf is niet bewaard gebleven. Veel theologen vermoeden wel dat de kern ervan is terug te vinden in de hoofdstukken 10 tot en met 13 van 2 Korintiërs. De

brief werd door zijn medewerker Titus bezorgd, en bracht de gemeente tot inkeer, wat Paulus later weer inspireerde om het positievere en verzoenende eerste deel van 2 Kor te schrijven.

2 Korintiërs¹³

Deze brief wordt meestal geplaatst ná die crisisperiode, geschreven vanuit Macedonië, ongeveer 55–56 n. Chr. De brief is verzoenend van toon, ademt opluchting én zorg: opluchting omdat er berouw en herstel van de relatie is gekomen, zorg om dat Paulus nog steeds moet opboksen tegen tegenstanders met naam en faam en zijn apostelschap moet verdedigen. Dat maakt 2 Korintiërs tot een van de meest openhartige brieven van Paulus. Je ziet er niet alleen zijn leer, maar ook zijn hart.

De twee brieven die wij in het Nieuwe Testament hebben, maken dus deel uit van een bredere, intensieve pastorale relatie.

Onze eerste brief aan de Korintiërs¹⁴

Het is niet evident om een logische, sterk gestructureerde opbouw aan te geven. Er worden veel thema's aangehaald. Tussen de **opening met dankzegging** (1:1-9) en **het slot** (16:1-24)

de collecte voor Jeruzalem, aanbevelingen, mededelingen en groeten) gaat Paulus in op een hele reeks vragen en problemen die hem bereikten. Paulus ontvangt informatie over Korinte via verschillende kanalen.

Mensen uit het huis of de kring van Chloë brengen hem berichten over verdeeldheid en ernstige wanordelijkheden. Die zaken behandelt Paulus eerst, in **1 Korintiërs 1–6** ¹⁵.

- partijenschappen en verdeeldheid: 1:10 - 4:21 Paulus, Apollos, Kefas/Petrus, misschien zelfs “Christus” als partijnaam (menselijke wijsheid vs. Gods wijsheid, geestelijke hoogmoed, leiders als dienaren niet als sterren / Griekse voorkeur voor welsprekendheid en debat, maar ook met verlangen naar tekenen, kracht en wonderen).
- probleem van incest en tolerantie van kwaad in de gemeente: 5:1-13
- rechtszaken tussen gelovigen: 6:1-11 (arm >< rijk)
- seksuele moraal en de betekenis van het lichaam (6:12-20).

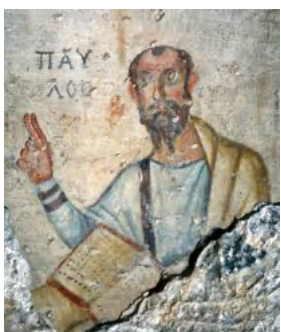
Daarnaast hebben **de Korintiërs zelf een brief geschreven met vragen** (misschien via Stefanus, Fortunatus en Achaïkus die instonden voor de gemeente bij Paulus’ afwezigheid) ¹⁶

- relaties, huwelijk, ongehuwd blijven, seksualiteit binnen het huwelijk, scheiding, gemengde huwelijken
- Vrijheid, geweten en verantwoordelijkheid: eten van offervlees. Tegenover zelfzucht plaatst Paulus empathie, liefde die de ander opbouwt
- Orde en opbouw in de samenkomsten: man/vrouw (*Daarbij komen spanningen kijken rond man-vrouwverhoudingen, mogelijk geïnspireerd door Paulus’ eigen gedachte dat er “in Christus” geen mannelijk en vrouwelijk meer is*), hoofdbedekking, misstanden bij het avondmaal, geestelijke gaven (rivaliteit / maar: liefde overtreft alles), tongentaal en profetie
Paulus wil misstanden corrigeren, vrede brengen en concrete antwoorden geven m.b.t. het dagelijkse leven van christenen in Korinthe.
- De opstanding (1Kor 15)

¹⁷ 1 Korintiërs gaat over een gemeente die ‘rijk’ was, die veel had, maar het wezenlijke dreigde kwijt te raken. Ze waren rijk aan kennis, gaven en energie, maar arm aan eensgezindheid, nederigheid, heiligheid en liefde. Paulus brengt hen daarom steeds terug naar het centrum: Christus - gekruisigd en opgestaan, fundament van het geloof. Dat ziet Paulus niet zozeer theologisch, maar concreet en praktisch. Cf. Filippenzen: [laat de gezindheid van Christus in u zijn](#).

1 Korintiërs is dus geen losse verzameling gemeenteregels; het is één groot appel om het hele leven te laten bepalen door het evangelie.

¹⁸ Onze tweede brief aan de Korintiërs

2 Korintiërs is een heel persoonlijke brief over gekwetste liefde, hersteld vertrouwen en kwetsbaar apostelschap. Tussen 1 en 2 Korintiërs lijkt er een moeilijke periode te hebben gelegen: een “pijnlijke” bezoekreis, een brief “onder tranen”, de komst van Titus, en vervolgens bericht dat een groot deel van de gemeente zich had hersteld, terwijl een minderheid Paulus bleef ondermijnen. Daarom klinkt 2 Kor soms teder, soms verdedigend, soms ontroerend, en soms messcherp. Paulus verdedigt zichzelf, soms heel scherp, maar niet zomaar uit eergevoel (hoewel je af

en toe toch de indruk krijgt dat Paulus hier niet helemaal van gevrijwaard is ...). Hij wil de relatie met de gemeente herstellen én duidelijk maken dat het evangelie niet werkt via macht, prestige en een indrukwekkende verschijning, maar via zwakheid, trouw, verzoening en genade.

2 Korintiërs leert ons dat het evangelie niet geloofwaardig wordt door perfecte mensen, sterke leiders of indrukwekkende gemeenschappen, maar door kwetsbare mensen die zich laten dragen door Gods genade en zich inzetten voor verzoening. Gods genade toont zich in kwetsbare mensenlevens.

¹⁹ vier grote delen

1. Gekwetste relatie en verlangen naar herstel 1:1 – 2:13

Paulus probeert uit te leggen waarom hij deed wat hij deed, ook waarom hij zijn beloofde bezoek aan Korinthe moest uitstellen. Hij wil niet overheersen, maar hen sparen. Hier staat de persoonlijke relatie centraal.

2. Wat is echte apostolische dienst? 2:14 – 7:16

Dit is het hart van de brief. Paulus toont dat ware bediening niet draait om glans, macht of succes, maar om Christus, verzoening, kwetsbaarheid en trouw. “Het evangelie is als **“een schat in aarden vaten.”**

Paulus beschrijft zijn roeping als een **“geur van Christus”**. Niet de letter die doodt, maar de Geest die levend maakt. Het evangelie is geen manipulatie, maar licht, verzoening, herstel van relaties.

3. De collecte als toets 8:1 – 9:15

Vrijgevigheid is voor Paulus geen bijzaak. Ze laat zien of het evangelie werkelijk een gemeenschap vormt over grenzen heen: rijk/arm, Jood/heiden, dichtbij/ver weg.

4. Confrontatie met een ander soort ‘evangelie’ 10:1 – 13:13

Paulus wordt scherper wanneer hij reageert op critici die hem zwak, weinig indrukwekkend of dubbelzinnig vinden. Hij weigert zich te meten met menselijke maatstaven van macht en succes. Hij verzet zich tegen een vorm van leiderschap die indruk wil maken door kracht, status en uiterlijk vertoon. Daartegenover plaatst hij het kruis: kracht in zwakheid.

“Mijn genade is u genoeg.” Gods kracht komt tot haar doel in zwakheid.

3. Actuele relevantie van de brieven aan de Korintiërs ²⁰

De problemen van Korinte zijn verrassend modern. Deze brieven zijn geschreven aan een gemeente die niet “ideaal” was, maar verdeeld, beïnvloedbaar, kwetsbaar, zoekend en soms ronduit ontspoord. Toch zeker herkenbaar in veel hedendaagse geloofsgemeenschappen.

Wij kennen ook gemeenten met groepsvorming, voorkeur voor sterke persoonlijkheden, spanningen rond vrijheid en geweten, verwarring over seksualiteit, onrust in samenkomsten, fascinatie voor spectaculaire geestelijkheid, religieuze trots, een neiging om succes hoger te achten dan trouw.

Ook vandaag kan een kerk uiterlijk levendig zijn en innerlijk toch ziek. Korinte is daardoor geen vreemde wereld; het is een spiegel, niet alleen informatief, maar onthullend en interpellierend.

²¹1. Ze ontmaskeren hang naar status, succes en “sterke” mensen

Een van de grote problemen in Korinthe is dat mensen zich vastklampen aan namen, stromingen, voorkeuren en persoonlijkheden: “Ik ben van Paulus”, “ik van Apollos” ... Dit is meer dan een gewoon meningsverschil. Het gaat om een drang naar status, identiteit en invloed.

Ook nu kunnen gelovigen en kerken zich definiëren via:

- hun favoriete spreker of prediker,
- hun theologische kleur,
- hun liturgische stijl,
- hun “juiste” groep,
- hun kennis,
- hun succes of groei

Dan wordt kerk-zijn een soort religieuze versie van wat de samenleving ook al doet: vergelijken, positioneren, profileren, met het risico dat de kern of essentie van het evangelie verloren gaat.

Paulus brengt alles terug naar Christus en het kruis. Niet zozeer theologisch, maar praktisch.

Het kan kerken en gelovigen bevrijden van de dwang om indruk te maken. Voor een gemeente gaat het niet vooral om prestige. De kerk is geen bedrijf, geen merk. Zij is een gemeenschap die leeft uit genade en met als doel het evangelie zichtbaar te maken in de maatschappij.

→ Deze brieven nodigen ons uit om na te denken over enkele pertinente vragen: Waar halen wij onze identiteit vandaan? Zijn wij meer bezig met uitstraling dan met trouw? Worden in onze gemeenschappen sterke persoonlijkheden soms te belangrijk?

22. Ze leren dat geestelijkheid zonder liefde gevaarlijk is.

Korinthe had veel geestelijke rijkdom. Er waren gaven, kennis, ervaringen, woorden, dynamiek. En toch was die gemeente ziek. Dit is misschien een van de meest actuele boodschappen van heel 1 Kor.

Want ook vandaag kan een gemeenschap bijbelvast zijn, enthousiast, missionair, charismatisch, actief ... en toch innerlijk hard, jaloers of ongezond.

Paulus zegt in wezen: in spiritualiteit gaat het in de eerste plaats om liefde (cf. Joh 13:35).

Paulus' hymne aan de liefde in 1 Korintiërs 13 is meer dan een mooie tekst voor huwelijken. Het is een scherpe correctie van religieuze ijdelheid. Je kunt geestelijke taal spreken en toch de kern missen. Je kunt gelijk hebben en toch niet lijken op Christus.

De vraag is niet eerst: “Hebben wij gaven?” Maar: “Worden mensen door ons opgebouwd?”

Niet: “Is er veel religieuze activiteit?” Maar: “Is er geduld, zachtheid, ruimte, luisterbereidheid?”

→ Deze brieven helpen kerken om een cruciale toetssteen te hanteren: Maakt onze spiritualiteit ons milder of harder? Gebruiken wij waarheid als wapen of als middel om op te bouwen? Krijgen kwetsbare mensen in onze gemeente werkelijk ruimte? Wordt liefde bij ons gezien als kern, of als iets dat er misschien ook wel bijhoort?

23. Ze leren dat het evangelie ook ‘het lichaam’ raakt.

In Korinthe allerlei spelen vragen rond seksualiteit, lichamelijkheid en grenzen.

Paulus laat zien dat geloof niet alleen iets “innerlijks” of “geestelijks” is. Het evangelie raakt ook het lichaam.

Dat is vandaag bijzonder relevant in een cultuur waar men enerzijds het lichaam verheerlijkt, maar het anderzijds ook instrumentaliseert, als midde l tot genot, prestatie of controle.

Merk op dat Paulus niet enkel spreekt in termen van verboden, maar van waardigheid, verbondenheid en ‘toebehoren aan Christus’. Christelijk geloof is nooit puur geestelijk of puur privé. Wat wij met ons lichaam doen, hoe wij naar onszelf en anderen kijken, hoe wij grenzen beleven, hoe wij intimiteit verstaan — dat alles hoort bij discipelschap.

→ Deze brieven kunnen hedendaagse gelovigen helpen om het lichaam niet te minachten, seksualiteit niet los te maken van trouw, respect en heiligheid, mensen niet te reduceren tot objecten van verlangen of oordeel, schaamte en gebrokenheid niet het laatste woord te geven.

Voor geloofsgemeenschappen is dit belangrijk: spreken wij over seksualiteit alleen in termen van regels? Of ook in termen van menswaardigheid, relationele trouw, heling en wijsheid?

24. Ze leren omgaan met verschil zonder alles te laten ontsporen

Hoe omgaan met verschillen in overtuiging en geweten, bijvoorbeeld rond voedsel en afgoderij, is een belangrijk maar niet zo makkelijk thema. Paulus zegt niet: "Het maakt niet uit, doe maar", maar ook niet: "Wie de meeste kennis heeft, heeft automatisch gelijk."

Zijn criterium is: wat bouwt de ander op?

Dat is heel actueel. Ook vandaag botsen gelovig en over: ethische kwesties, liturgie, theologische accenten, gewetensvragen, politieke gevoeligheden, culturele veranderingen.

Vrijheid is niet hetzelfde als onbegrensde zelfbeschikking. Vrijheid in Christus is geen vrijbrief om jezelf door te drukken. Zij wordt begrensd en geleid door liefde. Paulus stelt dus een heel volwassen vraag: Niet alleen "mag het?", maar ook: "wat doet het met de ander, met de gemeenschap, met getuigenis?"

→ Deze brieven helpen ons om sterker te onderscheiden tussen kern en bijzaak, niet elk verschil tot een breuk te maken, rekening te houden met broze gewetens, tegelijk ook niet in angst of wetticisme te vervallen. Een van de grootste noden van kerken vandaag is misschien niet uniformiteit, maar liefdevol onderscheidingsvermogen en tolerantie.

25. Ze corrigeren ons beeld van leiderschap

In 2 Korintiërs wordt heel scherp duidelijk dat Paulus moet opboksen tegen een beeld van leiderschap dat indrukwekkend, sterk en overtuigend oogt. Paulus zelf komt zwakker over: niet altijd imponerend, niet altijd triomfantelijk, wel kwetsbaar en door het lijden getekend.

Dat maakt deze brief uiterst actueel in een tijd waarin ook christelijk leiderschap vaak beoordeeld wordt op charisma, zichtbaarheid, vlotheid, succes, ...

Paulus verschuift het criterium. Ware apostolische dienst herken je vooral aan trouw, integriteit, lijdzaamheid, dienstbaarheid, transparantie. Geestelijk leiderschap is geen vorm van religieuze superioriteit. Het is een vorm van dienst. Niet heersen, maar dragen, beschikbaar zijn.

→ Belangrijke bezinningspunten voor kerken: Hoe beoordelen wij leiders? Op uitstraling, of op karakter? Op succes, of op betrouwbaarheid? Op vlekkeloze presentatie, of op waarachtigheid en oprechte inzet? Voor leiders zelf is 2 Korintiërs ook bevrijdend: je hoeft niet onkwetsbaar te lijken om door God gebruikt te worden.

26. Ze geven ruimte aan zwakheid, verdriet en kwetsbaarheid

Paulus durft te spreken over zijn nood, de druk die hij ondervindt, zijn kwetsbaarheid en gebrokenheid. Echter niet op een zelfbeklagende manier, maar wel eerlijk en open.

Sommige gelovigen leven met de stille indruk dat echt geloof altijd krachtig, zeker en overwinnend moet aanvoelen. Alsof je, wanneer je moe, bedrukt of innerlijk breekbaar bent, minder geestelijk bent. Paulus doorbreekt dat. Hij toont een geloof dat niet stoer hoeft te zijn. Een geloof dat soms te maken heeft met druk, tranen, teleurstelling kan toch een volw aardig geloof zijn. Dat Gods genade niet pas begint waar onze zwakheid ophoudt. Vaak werkt God juist in wat niet glanst. Hij vertrouwt de schat van zijn evangelie toe aan 'aarden vaten'!

→ Deze brieven kunnen vermoeide gelovigen troosten, perfectionisme doorbreken, kerken menselijker maken, ruimte geven voor echtheid in plaats van vrome maskers.

27. Ze leren dat verzoening en herstel de inspanningen waard zijn

Tussen Paulus en Korinte was iets beschadigd geraakt. 2 Korintiërs laat zien hoe pijnlijke relaties in de gemeente kunnen worden. Er is misverstand, krenking, wantrouwen, herstel, verdriet, opluchting.

Dat maakt de brief zeer actueel. Want veel kerken dragen littekens van conflicten, breuken, onuitsproken pijn, beschadigd vertrouwen, polarisatie, teleurstelling in leiders of leden. Paulus minimaliseert de pijn niet. Maar hij blijft wel werken aan herstel... en vaak vraagt dit tijd. Dat is een belangrijk signaal voor vandaag: christelijke gemeenschap is niet conflictvrij, maar ze is wel geroepen tot verzoening.

→ Deze brieven helpen geloofsgemeenschappen om conflict niet meteen te ontkennen of te spiritualiseren. Wel pijn serieus te nemen zonder erin te blijven steken, verantwoordelijkheid te nemen voor herstel, te leren dat tucht, vergeving en liefde niet elkaars vijanden hoeven te zijn.

28. Ze herinneren ons eraan dat samenkomsten opbouwend moeten zijn

In Korinthe lijkt de eredienst soms een plek van competitie, wanorde of ongelijkheid geweest te zijn. Paulus stelt daar steeds opnieuw de vraag: bouwt het op? In sommige kerken vandaag leeft discussie over stijl, vorm, spontaniteit, traditie, participatie en beleving. Paulus geeft geen strak universeel draaiboek, maar wel een toetssteen: de samenkomst is er niet om individuen te laten schitteren, maar om de gemeente op te bouwen. Eredienst is geen religieus podium. Zij is een ruimte waar Christus' familie wordt opgebouwd in verstaanbaarheid, waarheid, gebed, lofprijzing, luister en wederzijdse dienst.

→ Deze brieven plaatsen ons voor belangrijke vragen: Is onze samenkomst toegankelijk of alleen intern begrijpelijk? Krijgen enkel zij die mondig zijn plaats? Wordt de gemeenschap opgebouwd of vooral geactiveerd? Is er orde die ruimte en leven schept, of is er vooral controle? Is er spontaniteit die opbouwt, of chaos? Dat maakt 1 Korintiërs verrassend bruikbaar voor gesprekken over liturgie en gemeentelieven.

29. Ze houden de hoop op de opstanding levend

1 Korintiërs 15 is een van de grote opstandingsteksten van het Nieuwe Testament. In de Griekse wereld was het idee van opstanding absurd. Paulus geeft aan dat de opstanding ons leert dat ons leven niet zinloos is, dat lijden en dood niet het laatste woord hebben, dat trouw niet vergeefs is,

In een cultuur waarin mensen tegelijk bang zijn voor de dood en vaak zonder echte hoop leven, is dat een waardevolle boodschap.

Maar let wel: 1 Kor 15 is niet alleen een hoofdstuk over "later", maar over hoe wij nu leven.

Christelijk geloof is leven uit een toekomst die al begonnen is in Christus. Het Koninkrijk, zei Jezus, begint hier en nu, onder jullie.

→ Deze brieven kunnen hedendaagse gelovigen helpen om moed te houden in verlies en rouw, trouw vol te houden in moeilijkheden, het tijdelijke enigszins te relativiseren, geloof niet te reduceren tot morele tips of innerlijke rust maar iets dat visie en houvast geeft, iets dat de horizon opentrekt.

30. Ze helpen ons om kerk realistischer én hoopvoller te zien

Deze brieven maken ons tegelijk nuchter en hoopvol. Nuchter, omdat ze tonen hoe rommelig een geloofsgemeenschap kan zijn. Hoopvol, omdat Christus zijn gemeente niet loslaat.

Sommigen idealiseren de kerk en raken dan diep teleurgesteld. Anderen worden cynisch en haken af. Korintiërs helpt ons tussen die twee uitersten door.

Verwonder je niet te snel over de gebrokenheid van de kerk. Maar leg je er ook niet bij neer.

De gemeente is niet volmaakt. Maar zij is wel geroepen. Het gaat niet om eigen morele superioriteit, maar om leven uit Gods genade. Daarom kan er correctie zijn zonder wanhoop, en hoop zonder naïviteit. God geeft de kerk niet op, ook niet wanneer ze beschadigd, verdeeld of beschamend zwak is.

